

Sprendimas skelbtas: Žin., 2010, Nr. [115-5915](#)

Neoficialus sprendimo tekstas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA
SPRENDIMAS**

**DĖL POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2010 m. rugsėjo 22 d. Nr. Sp-75

Vilnius

Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2010, Nr. [63-3091](#)) 3 straipsnio 8 punktu, Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo (Žin., 2004, Nr. [135-4894](#); 2010, Nr. [63-3091](#)) 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Politinių partijų ir politinės kampanijos dalyvių finansavimo kontrolės tvarkos aprašą (pridedama).

2. Paskelbti šį sprendimą „Valstybės žiniuose“.

PIRMININKAS

ZENONAS VAIGAUSKAS

PATVIRTINTA

Vyriausiosios rinkimų komisijos

2010 m. rugsėjo 22 d. sprendimu Nr. Sp-75

**POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinių partijų ir politinės kampanijos dalyvių finansavimo kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato politinių partijų ir politinės kampanijos dalyvių finansavimo, atskaitomybės ir finansavimo kontrolės organizavimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje (toliau – VRK) tvarką.

2. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymu (Žin., 2004, Nr. [135-4894](#); 2010, Nr. [63-3091](#)) (toliau – Įstatymas).

3. Aprašo paskirtis – užtikrinti, kad politinėms partijoms ir politinėms kampanijoms skirtos lėšos būtų naudojamos teisėtai ir pagrįstai, ataskaitos būtų teikiamos pagal Įstatymą ir VRK patvirtintą tvarką, ataskaitos bei kita Įstatyme nustatyta informacija būtų skelbiama VRK interneto tinklalapyje ir taip būtų užtikrintas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo viešumas.

4. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme.

5. Kontrolės būdai yra:

5.1. patikrinimas – tai kontrolės būdas, kai yra tikrinami politinės partijos ir politinės kampanijos dalyvio pajamas ir išlaidas pagrindžiantys dokumentai, taip pat tikrinama, ar politinės partijos ir politinės kampanijos dalyvio veikla finansuojama Įstatymo numatytais lėšomis, ar gautos aukos viešinamos, ar gautos lėšos naudojamos pagal Įstatymo nurodytą paskirtį, tikrinamas aukų lapų panaudojimas;

5.2. stebėseną – tai kontrolės būdas, kai Įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimas yra kontroliuojamas stebint ir analizuojant politinių partijų ir politinės kampanijos dalyvių, viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų bei politinės reklamos stebėtojų (arba kitų šaltinių) VRK pateiktus duomenis.

II. POLITINIŲ PARTIJŲ FINANSAVIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

6. Pagal Įstatymo 7 straipsnį politinės partijos finansavimo šaltiniai yra: politinės partijos nario mokesčiai, valstybės biudžeto asignavimai, valstybės biudžeto lėšos, skiriamos pagal atskiras Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas programas, lėšos, gautos iš politinės partijos veiklos (leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, politinių bei kultūrinių renginių (paskaitų, parodų ir kt.) organizavimo, aukos, Lietuvos Respublikoje registruotų bankų paskolos, palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas.

7. Politinės partijos apskaitos tvarkymą reglamentuoja Įstatymas, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas ir kiti teisės aktai.

8. Metams pasibaigus, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo parengia politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį. Kartu su politinės partijos finansinių ataskaitų rinkiniu jis parengia priedą: valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitą. Politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios finansinės ataskaitos: balansas, veiklos rezultatų ataskaita, aiškinamasis raštas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-79](#), 2012-06-12, *Žin.*, 2012, Nr. 67-3455 (2012-06-16)

9. Politinės partijos kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, pateikia VRK patvirtintą praėjusių kalendorinių metų politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį ir jo priedus bei auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, jeigu ji privaloma. Prireikus Vyriausioji rinkimų komisija turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka susipažinti su politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinio duomenis pagrindžiančiais dokumentais.

10. Neteko galios nuo 2012-06-17.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-79](#), 2012-06-12, *Žin.*, 2012, Nr. 67-3455 (2012-06-16)

III. POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

11. Politinės kampanijos gali būti finansuojamos politinių partijų ar kandidatų nuosavomis lėšomis, Lietuvoje registruotų bankų paskolomis, aukomis, palūkanomis už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas.

12. Savarankiškai politinės kampanijos dalyviai politinės kampanijos apskaitą tvarko Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

13. Politinės kampanijos apskaitą tvarko politinės kampanijos išdininkas.

14. Jeigu savarankiškam politinės kampanijos dalyviui neatsiranda Įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta prievolė, tai yra politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo mažesnę kaip 70 VMDU dydžio pajamų sumą, politinės kampanijos išdininkas ne vėliau kaip per 25 kalendorines dienas nuo rinkimų

(pakartotinių rinkimų) ar referendumo galutinių rezultatų paskelbimo dienos pateikia VRK politinės kampanijos finansavimo ataskaitą.

15. Jeigu savarankiškam politinės kampanijos dalyviui atsiranda Įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta prievolė, tai yra politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo didesnę kaip 70 VMDU dydžio pajamų sumą, politinės kampanijos išdininkas ne vėliau kaip per 85 kalendorines dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) ar referendumo galutinių rezultatų paskelbimo dienos pateikia VRK politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų.

16. Politinės kampanijos išdininkas kartu su politinės kampanijos finansavimo ataskaita ir priedais VRK pateikia politinės kampanijos pajamas ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus.

17. Politinės kampanijos išdininkas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo aukos gavimo dienos VRK interneto tinklalapyje skelbiamame viešame aukotojų sąrašė paskelbia aukotojo – fizinio asmens – vardą, pavardę ir savivaldybę, kurioje jis gyvena, ir aukotojo – juridinio asmens – pavadinimą, kodą ir savivaldybę, kurioje yra jo buveinė.

IV. NEPRIKLAUSOMAS POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ DALYVIŲ PATIKRINIMAS

18. VRK organizuoja politinių partijų, per kalendorinius metus gavusių mažiau negu 200 VMDU dydžio pajamų sumą, patikrinimą. VRK, atsižvelgdama į gautą finansavimą, patikrinimui atlikti turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka pirkti audito įmonių paslaugas.

19. VRK organizuoja savarankiškų politinės kampanijos dalyvių, per politinę kampaniją gavusių mažesnę kaip 70 VMDU dydžio pajamų sumą, patikrinimą. VRK, atsižvelgdama į gautą finansavimą, nepriklausomam politinės kampanijos dalyvių patikrinimui atlikti turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka pirkti audito įmonių paslaugas.

20. Kitais atvejais politinės partijos ir politinės kampanijos dalyviai patys sudaro sutartį su audito įmone dėl patikrinimo ir VRK pateikia auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų.

V. ATASKAITŲ SKELBIMAS

21. VRK politinių kampanijų finansavimo ataskaitas kartu su auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų, jeigu ji privaloma, paskelbia savo interneto tinklalapyje ne vėliau kaip per 100 dienų nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) ar referendumo galutinių rezultatų paskelbimo dienos.

22. Politinės partijos pateiktą finansinių ataskaitų rinkinį ir šio Aprašo 8 punkte nurodytus priedus, auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, jeigu ji privaloma, VRK nedelsdama skelbia savo interneto tinklalapyje.

23. Politinės kampanijos išdininkas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo aukos gavimo dienos VRK interneto tinklalapyje skelbiamame viešame aukotojų sąrašė paskelbia įstatyme numatytus duomenis apie auką ir aukotojus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-79](#), 2012-06-12, Žin., 2012, Nr. 67-3455 (2012-06-16)

24. Politinės kampanijos finansavimo sutarčių nuorašai kartu su politinės kampanijos finansavimo ataskaita turi būti perduoti VRK. Sutarčių tekstus VRK privalo paskelbti savo interneto tinklalapyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-79](#), 2012-06-12, Žin., 2012, Nr. 67-3455 (2012-06-16)

VI. VYRIAUSIAJAI RINKIMŲ KOMISIJAI PATEIKTŲ DOKUMENTŲ PATIKRINIMAS

25. VRK, pagal kompetenciją kontroliuodama politinių partijų finansavimą, tikrina:

25.1. ar pateiktos tinkamos ataskaitos (ar ataskaitos pateiktos Įstatymo nustatytais terminais, pagal nustatytą formą, iki galo užpildytos, pasirašytos ir patvirtintos, pateikti visi priedai ir kita);

25.2. neteko galios nuo 2012-06-17;

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-79](#), 2012-06-12, Žin., 2012, Nr. 67-3455 (2012-06-16)

25.3. ar politinė partija valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitoje teisingai nurodė iš valstybės biudžeto gautus asignavimus;

25.4. ar politinė partija nepadengė savo keltų kandidatų, registruotų savarankiškais politinės kampanijos dalyviais, skolos įsipareigojimų;

25.5. kitų Įstatymo reikalavimų vykdymą.

26. VRK, pagal kompetenciją kontroliuodama politinių kampanijų finansavimą, tikrina:

26.1. ar pateiktos tinkamos politinės kampanijos finansavimo ataskaitos ir jų priedai (ar ataskaitos pateiktos Įstatymo nustatytais terminais, pagal nustatytą formą, iki galo užpildytos, pasirašytos, pateikti visi priedai ir kita);

26.2. ar tinkamai deklaruotos aukos ir išlaidos;

26.3. ar aukos ir aukotojai yra teisėti (aukos dydį, aukojimo būdą, ar auką suteikęs asmuo turėjo teisę aukoti ir kita);

26.4. ar išlaidos teisėtos (ar išlaidų paskirtis atitinka Įstatymo reikalavimus, ar neviršytas nustatytas didžiausias politinės kampanijos išlaidų dydis ir kita);

26.5. ar politinės kampanijos dalyvis ataskaitoje teisingai nurodė turimus skolos įsipareigojimus;

26.6. ar įvykdyti skolos įsipareigojimai ir kokie jų įvykdymo šaltiniai;

26.7. kitų Įstatymo reikalavimų vykdymą.

VII. PATIKRINIMŲ ATLIKIMAS

27. Patikrinimai atliekami:

27.1. pagal planą – VRK kasmet nustatomas Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės planas. Jame nurodomi numatomi atlikti patikrinimai, tikrinami subjektai – politinės partijos, tikrinimo objektas ir laikas (tikrinimo pradžia ir pabaiga, pvz., 2011 m. IV ketvirtis);

27.2. neplanuotai – VRK sprendimu arba VRK pirmininko (pavduotojo) raštišku pavedimu.

28. Atlikti patikrinimus turi teisę VRK sudarytos darbo grupės nariai, taip pat VRK darbuotojai.

29. Neplaninio patikrinimo pagrindas yra auditoriaus ataskaita, stebėsenos duomenys, asmenų skundai, pareigūnų tarnybiniai pranešimai, žiniasklaidoje paskelbta ar kitokia informacija apie galimą politinių partijų ar politinės kampanijos dalyvių finansavimo tvarkos pažeidimą. Dėl anoniminiame skunde pateiktos informacijos VRK sprendimu gali būti neatliekamas patikrinimas.

30. VRK praneša tikrinamai politinei partijai ar politinės kampanijos dalyviui apie numatomą atlikti patikrinimą ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną, išskyrus atvejus, kai turimų duomenų pagrindu patikrinimas turi būti atliekamas nedelsiant.

31. Nesant galimybės planuotą patikrinimą atlikti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės plane numatytu laiku, VRK, įvertinusi aplinkybes, dėl kurių negalima atlikti patikrinimo, sprendžia dėl patikrinimo atidėjimo.

32. Visus patikrinimus atliekantys asmenys turi teisę:

32.1. raštu prašyti pateikti finansinės veiklos dokumentus, atsakingų asmenų paaiškinimus ir kitą reikiamą medžiagą;

32.2. susipažinti su politinės partijos ar politinės kampanijos dalyvio finansinės veiklos bei kitais reikiama dokumentais ir gauti jų kopijas;

32.3. gauti kitą reikiamą informaciją;

32.4. apklausti su tikrinama veikla susijusius politinės partijos atsakingus asmenis ar politinės kampanijos dalyvius, taip pat gauti jų paaiškinimus;

32.5. esant reikalui, nuvykti į politinės partijos ar politinės kampanijos dalyvio buveinę;

32.6. konsultuotis su reikiama specialistais.

33. Tikrinamos politinės partijos atsakingi asmenys ar politinės kampanijos dalyvis turi teisę:

33.1. tikrinimo metu teikti paaiškinimus, prašymus ir įrodymus;

33.2. turėti įgaliotą atstovą;

33.3. esant pagrįstų abejonų dėl patikrinimą atliekančių asmenų šališkumo ir objektyvumo, taip pat dėl priežasčių, galinčių sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, paprašyti nušalinti šiuos asmenis;

33.4. baigus patikrinimą, susipažinti su patikrinimo pažyma ir patikrinimo metu surinkta medžiaga.

34. Patikrinimą atliekantys asmenys privalo:

34.1. esant pagrįstų abejonų dėl savo šališkumo ir objektyvumo, taip pat dėl priežasčių, galinčių sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, nusišalinti nuo patikrinimo;

34.2. būti objektyvūs ir sąžiningi;

34.3. neviešinti patikrinimo metu gautos konfidencialios informacijos;

34.4. iki patikrinimo pabaigos viešai nevertinti atliekamo patikrinimo metu gautų duomenų ir nedaryti išankstinių išvadų.

35. Baigus patikrinimą, surašoma pažyma, kurioje išdėstomi tikrinimo metu nustatyti faktai. Nustačius, kad politinė partija ar politinės kampanijos dalyvis nesilaikė Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų, nurodomi konkretūs teisės aktai ir jų straipsniai, kurių reikalavimai nebuvo įvykdyti, arba nurodoma, kad pažeidimų nenustatyta. Pažymą pasirašo patikrinimą atlikę asmenys. Tikrintojai, nesutinkantys su pažymoje išdėstytais tikrinimo metu nustatytais faktais, turi teisę teikti pastabas arba pareikšti atskirą nuomonę.

36. Pažyma pateikiama VRK susipažinti ir tvirtinti.

37. VRK sprendimas dėl pažymos patvirtinimo, tikrinamai politinei partijai ar politinės kampanijos dalyviui sukeltantis teisinių pasekmių, nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

VIII. ATSAKOMYBĖ

38. VRK turi teisę surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolą už Įstatymo pažeidimus.

39. VRK pripažinus, kad politinė partija ar politinės kampanijos dalyvis šurkščiai pažeidė Įstatymą, dvejus metus nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos valstybės biudžeto asignavimai šiai politinei partijai ar šiam politinės kampanijos dalyviui neskiriami.

40. Atskirais atvejais gali būti pradėtas partijos veiklos tyrimas.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Ginčai, kylantys dėl šio Aprašo pažeidimų, sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, Sprendimas
Nr. [Sp-79](#), 2012-06-12, Žin., 2012, Nr. 67-3455 (2012-06-16)

DĖL VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS 2010 M. RUGSĖJO 22 D. SPRENDIMO NR. SP-75 "DĖL POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2012-06-18)
ausrine.trapinskiene@lrs.lt